

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

— MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP. —

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Egyen szám 10 kr.
Gazdasági egyesületi tagoknak és községeknek 2 frt.
Előzetési pénzek és reklamátók GONDOS (Grünbaum)
MÁRK nyomdatulajdonos címére küldendők.

Felolós szerkesztő: CSORNA JENŐ.
Kiadó: **Gondos (Grünbaum) Márk.**
Laptulajdonos: A muraszombati gazdasági főkegyelet.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztési közlemények
a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábon petitsor egyzari hirdetésnél 10 kr.
többzari hirdetésnél soronként 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér petitsora 25 kr.

Előfizetési felhívás.

Lapunk az újévvel 12. évfolyamába lépett.

Olyan bizonyíték magáé az a körülmény
lapunk szükségessége és életrevalósága mellett,
hogy fölmentve érezhetjük magunkat minden
további ajánlgatástól.

Csak az jelentjük ki, hogy lapunk foly-
tatni fogja az új évben is azt a reform ak-
ciózt, a melyet helyi közéletünk, helyi intéz-
ményeink fejlesztése és regenerálása tekintet-
ben különösen az elmúlt esztendőben meg-
kezdtük.

Abban a biztos hitben, hogy a t. közön-
ség meley rokonszenvvel kíséri ebbeli törekv-
éseinket s a lapnak mint e törekvések zászló-
vivőjének fennmaradását ohajtja, — előfizetést
nyitunk lapunkra s kérjük t. olvasóinkat,
hogy előfizetéseiket minél előbb megjuttatni,
illetőleg előfizetők sorába belépni szivesked-
jenek.

Az előfizetési díj a régi marad: egész
évre 3 frt, félévre 1.50 kr, negyedévre 75
krjazár.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (Gon-
dos Márk könyvnyomatója, Muraszombatan)
kéretnek küldetni

A KIADÓHIVATAL.

A muraszombati járás 1895. évi egészségügye.

A járás közegészségi állapota 1895.
évbén általában kedvező volt, azonban
a megelőző évihez képest némi rosszabb
dást mutat, amennyiben a hevenyfertőző
betegségek közül a számarhurut két
községben, nevezetesen Muraszombat-

ban és Birkóczon, továbbá a kanyaró
(vörös himlő) Mezővár községben jár-
ványos alakot öltött, mindkét rendbeli
gyermekbetegség azonban, ugy kiter-
jedését, mint lefolyását véve tekintetbe,
szelid jelleggel fejeződött be, amennyi-
ben csak a számarhurut követelt né-
hány áldozatot. A többi fertőző beteg-
ségeknek, kivéve a trachonát, melyről
alantabb van szó, csak szórványos ese-
tei észleltek, melyekre nézve a szám-
beli adatok a következőleg alakulnak:

Vérhas 5 községben lépett fel 14 betegedési
esettel (10 gyógyult, 4 meghalt.)

Hus-hagyma 3 községben 3 esettel (3 gy.)

Báránghimlő 1 községben 5 esettel (5 gy.)

Hőgyagos himlő 3 községben 14 esettel (13
gyógyult, 1 meghalt)

Kanyaró 1 községben 63 esettel (63 gyógyult)

Szamarhurut 14 községben 64 esettel (58
gyógyult, 6 meghalt)

Vörheny 1 községben 2 esettel (1 gy 1 mh.)

Ronszoló toroklós és torokgyík (diphtheritis
és croup) 25 községben 69 esettel (46 gyógyult,
21 meghalt, 2 ápolás alatt maradt).

Ezen utóbbi gyermekbetegség halá-
lozási %-a 30/43 s így a megelőző év
é részbeni eredményével összehasonlítva
majdnem 20%-nyi javulást mutat (1894-
ben 64 beteg közül 31 elhalt). A gyó-
gyulási százalék öröndetes emelkedése
azon fontos körülménynek tudható be,
hogy a legújabb diphteriaellenes gyó-
gyítómód, a vérsavó-kezelés (serum) 20
esetben lón alkalmazva, melyek közül
csak 2 eset végződött halálra, ez a
két rész kimeneteli eset is azonban

már csak a betegség előrehaladott szak-
ában (4. nap) került megfigyelés és
gyógykezelés alá. E rettegett gyermek-
betegséggel szemben, tekintettel a se-
rum alkalmazása közben elért eddigi
eredményekre, nem állunk immár te-
hetetlenül s a mult kétségbeejtő álla-
potát bizonyára egy megnyugtatóbb
jövő váltja fel, mert a számoknak egy-
szerű megtekintése elegendő arra nézve,
hogy e gyógymód — mint az újabb-
kori orvosi tudomány egyik korszak-
alkotó vívmánya felé a legnagyobb biz-
alommal tekintünk. Megjegyzem itt,
hogy a magas kormány sajtó termelési
szerum-anyagából, az igazolt vagyont-
alan betegnekél leendő felhasználás
végett — bizonyos mennyiségre a hat-
óságok orvosok rendelkezésre bocsátott.

A szemcsés köthártyalob (trachoma),
ezen ragályos, Vasvármegyében egye-
dül a muraszombati járásban járványos
alakot öltött szembetegség 47 község-
ből szedi össze betegeit. És pedig a
megelőző év december hó 31-éig volt
ápolás alatt

241 trachomás, 23 trachoma gyanus.

1895. év folyamán szaporodott, illetve a ha-
tóság tudomására jutott 100 trachomás, 27 tra-
choma gyanus

1895. évben volt összesen kezelet alatt 341
trachomás, 50 trachoma-gyanus.

Ezekből gyógyult vagy egyenként fogott 147
trachomás, 24 trachoma-gyanus.

Ápolás alatt maradt 194 trachomás, 26 tra-
choma-gyanus.

GYÓGYÁZÁS

Régi nóta.

Mindig csak a régi nóta járja
Oly buszonó bánatának árja,
Mindig csak a régi nóta benne,
Mintha az én fájó szívem lenne.

A régi dalt szomoruan várom:
„Csak az enyém hervadt el a nyáron”
Oly egyszerű a mely bánat benne,
Mintha az én szegény szívem lenne.

Sirajja is bánatát a nóta,
Régcs-régen, tulj lsten móta,
Mig elhalhat a bánat, szívem benne,
Mintha az én árva szívem lenne. K Gy.

Éva almája.

(Vége.)

Az én apámnak az udvarába sem volt szá-
bad belépnie az é fajta komédiás népek; az ab-
lak alatt kornyikálhattak csak, onnan dobott le
nekik egy pár huszast. Ez meg grófúe lesz, beül
a sármartbi kastélyba. Az öreg grófot kiveti a
sirja, ha meghallja a más világou Aztan nem le-
hetnél te éppen olyan színeszűző mint ez a leány.
Nincs nekem szebb hangod, jobb udorod, eleve-
nebb eszed mi?

Eszembe jutott hogy a ház már daledezik be-
fut rajta az eső; a t. szőlő minden szel letép egy
tucat korhadt zsendlyt; ma holnap a fejükre
szakad; és nem tartoztatathatja nem is lesz már
az övek, mert már árveret s sürgetnek a hitelező
úrsorok. Megelőli már alig bir. Az a háromszáz

forint penzió, a mit azért kap, mert az ura a né-
met kormányt szolgálta, bizony nem elég kette-
jöknek, kivait mikor töltük többet vár a világ,
mert hiszen uri familia volnának.

A város végen meg ugyanakkor a Szarvas
vendéglős szép leánya, a Liska topogott idege
sen a sötét mögött. Violaszinű ködben uszott az
ívó, az egyetlen nagy petróleumlámpa mely a
padmatyról függött száz villamos lángra oziolt, a
mikor ő belé nezett a fényes ködbe.

Miért nem lehetne ő is egy kis B'aháné? Ak-
kor ő róla is annyit írának az újságok. O kapná
azt a sok szép viragot, drága ajándékat, ha egy
viszteréne ide Boldóvárra vendégzserelné. Bez-
zámolt ő neki kellene kérnie a növegyesület tit-
kárát, hogy hadd lépjen föl, hanem deputáció
jönne hozzá fakkeren, teketében. S ha feléken,
alig merve ajkukkal érinteni az ő ujjait, így szólna
hozzá a titkár (szegény szerelmes most bele) így
szólna: Grófné... grófné.

Miért lehetne éppen az, a mi a krajzerlos
leány.

A következő őszzel mind a ketten kopogtat-
tak a kerepesi-úti színházban, a hol a színeszek
faiskolát üttek: A fess cseméketet szivesen fo-
gadták Szentjakab Szeráfánát is, a korc-márosék
Liszákját is

Felozstendó mulva Szentjakabins is a kore-
máros is levelet kapott az igazgatótól hogy gy-
gyekezze hazá lányukat — Nem lesz azokból soha
múvész

— Hala Istennek, sóhajtott a vendégős. Most
már a leány nem főz többé kozmárat, azt fo-
gadam

Szentjakabins lerogyott a székre, mikor a le-
velet olvasta. Ez nem igaz Irigység. Bizonyosan
a Pammerék ujja van a dologban Nem akarják,
hogy más is szerencsés legyen Undok kal-
márnép Ha bizonyítékai lennének, kikergetteté
őket a városból Az ő leányának nincs tehetsége?
Szentjakabi Szeráfának?

Már most hogy utazék Pestre? A mije volt,
mindenétől megvált, hogy leányát fölvisesse, ha-
risnyát köt, var himéz késő éjjel. — a szeme
olyan, mint a paprika, inuen onnan már meg is
vakul, de nem bánat, csak leánya nem szenvedjen
szükséget S mind ez hiába lenne? Leánya meg-
nyugtatta, mindjárt másnap, hogy ne aggódjék, ne
essek kétségbe. Az irigység nyitai el fognak tom-
pulti. (Ét a silitstikában tanulta) Nagyobb lesz
a hirnove, mint akácmelyeknek, aki az akadémiát
végzi Az akadémia ugy sem ad tehetséget, sőt
rontja a tehetséget Most igen jó helyen van, el-
hivta magához Lengedi ur, a kinek szintén van
színesziskolája Biztosítja, hogy egyév mulva már
szérszédése lesz, legalább száz forint havonként.
Természeesen, ez csak kezdet. Ha addig nem
találkozik egy gazdag parthio...

A kiasszony most harmincz forintot kap egy
videki tar-ulatnál Anyja otthon kótogeti a hat-
nyat s várja a gazdag parthio.

... És várják vele együtt szízen a kikől
az irigyek mind azt mondják, hogy nincs tehet-
sé,ók

De hát micsoda fölösleges dolog az egy szép
leányunk?... ..

Helyi és vidéki hírek.

— **A muraszombati megyebizottsági tagválasztás** ügyében a kivetkez napokban Muraszombaton a városnázódi fogja megtartani a vizsgálati felelősséget megbízott Dömötör Lajos német újvári főzolgabíró. A vizsgálathoz körülbelül 30 tanu lón megidézve.

— **Óvoda-megnyitás.** A vas-hidegkúti vármegyei óvoda megnyitása folyó hó 25 én lesz. Az únepeles megnyitásra Muraszombattól is többen készülnek kirándulni.

— **A körmeneti kerület országgyűlési képviselőjévé** egyhangúlag Chernel György a szabadelvű part jelöltjét választották meg.

— **Mennyi húst** fogyasztott a muraszombati járás? A múlt évben a muraszombati járásban közfogyasztásra levették 180 bikát, 14 ökröt, 30 tehent, 337 vándorok marhát, 1432 borjút, 1 juhot és 8555 sertést.

— **Közvetlen.** Feljithetlen kedves leányunk elhunytja alkalnából oly sok oldalról érkezett hozsánk részvét-nyilvánítás, hogy mindegyiket külön-külön megköszönni nem bírjuk. Fogadják azért mindazok, kik a bennünket ért szűcs csapás és veszteség alkalmából részvétökkel felkeresni szivesek voltak és fájdulnukat enyhíteni iryodtak, ezion legáltalább köszönetünket. A mindenható mentse meg őket minden hasonló csapás és veszteségtől.

Agustich Pongrácz és neje.

— **Színészjárás.** A múlt heten valóságos színészjárás volt nálunk. Vendónálunk ebben a feketéj városában. Először megérkezett Havasy, Fekete Bela Csakortány müködi színtársulatának titkára. Nem sokra ment. Minden rábeszélő tehetése mellett sem sikerült neki sem Moszt, sem Czelenor vendéglőöket meghajlítani annyira, hogy termeiket átengedték volna az előadásokra. Semmivel sem volt nagyobb szerencseje Zoltán Gyula színgazdának, aki személyesen Ujvideki faradott el hozsánk bérletgyűjtésre. Az ő vállalkozása is a helyiség kérdésen törött meg. Így tehát Muraszombattól az idei telen át színtársulat nélkül marad. A mi egyrestet talán jobb is, mert tekintve a jobb módú családink körében előfordult számos gyász esetet — ahig hihetjük, hogy bármelyik színtársulat valami fényesen prosperálhatott volna.

— **Iparhatósági megbizottak.** A muraszombati járás területe 1896. évi január hó 5-én Sinkovics Elek szolgabíró elnöklelete alatt megtartott gyűlésen iparhatósági megbizottakka választották és pedig: az iparhatóságnak ellenőrzésére Gundos Mar, Lázár János és Vorell Ferencz. A tanonc-iskolák meglátogatására Ritupér Miklós, Gamilar Mátyás, Fafik Király, Ljékö Ferencz, Székely Irán és Stevanec András. — A műhelyek megvizsgálására Bradicz János, Korcsmar Péter, Czvetec Henrik, Glásszár János, Pocios József, Kühar János, Alanics János, Vratari Irán, Pozsák Mihály, Hartmann Frigyes és Titán István. Az iparhatósági megbizottak elnöke Kühar János választott meg, igazgató az iparhatóság Hofman Máté közigazgatási végreható nevezte ki.

— **A vendház öre.** Az ezredéves kiállítás Vasvármegye közönsége által emelt vendházunk és botortának meglátogatására és tisztántartására a kereskedelmi miniszter havi 50 ft fizetés mellett oly egyént kíván alkalmazni, a ki magyar és vend nyelven beszél, a vend népséleket viseli s kinek kötelessége lesz folyton tisztán öltözködni s a házat és botortánát is tisztán tartani. Az alkalmazandó egyén lakására és élelemzéséről önmaga tartozik gondoskodni s a felhávi utalagos részletekben fizetendő 50 forintnyi havi fizetésen kívül meg tisztességes jövedelme lesz katalógusok, albumok és fényképek árusításának jutalekából. Az alkalmazandó állását f. évi ápril hó 15-én tartozik elfoglalni s szolgálatra november hó 15-éig tart. Előny fog adni oly pályázónak, aki képes 100 ft biztosíték letenni.

— **A dalárdá Sylvester-estéjé** alkalnival felállították: Meixner Mátyás, Sömen János, Arvai Henrik, Székely József, Murlatis József, Olajos Sándor, Loneser Mihály, Fodor Bónó, Kühar János, Dr. Geiger Vilmos, Pollák Pongrácz, Török Ernő, Böles Bóla, Gáspár Ferencz, Kovacs István és Zányi Károly urak egy-egy forintot, Rózsa István, Tóth Miklós, Hunyadi Sándor, Himmer Ignác, Némann Adolf, Neumann Vilmos, Dr. Puzsberger Vince, Schwarc Zsigmond 50—50 kor, Böger család 1 ft 50 kor, C. Orna Jenő 40 kor, Schönhilt Lipót, Kolossa József és Fusz Miklós 20—20 kor, összesen 22 ft 50 kor. Fogadják ezion is az egytel halás köszönetét.

— **A farsang** beköszöntött ugyan hozsánk is, de úgy látszik nekünk sok változatossgot hoz egyhangú társaslétkünkbe. Eldig legalább vajmi keveset hallottunk róla, hogy bármelyik egyesületünknek is szándékában volna valami vigalomfélé rendezni s így megeshetik rajtuk, a mi meg söha meg nem esett, hogy a dalárda Sylvester-estéjétől eltekintve, egyetlen mulatságról sem lesz alkalma lapunknak a nyilvánosság előtt beszámolnia.

Felemlitendőnek tartom, hogy az 1895 évi szaporulatot a részben gyűjtült, de újra visszacsúszott — részben az 1895. év folyamán eddig ízben átvizsgált községek eddig meg nem ismert beteget szolgálatát. A megelőző évhez hasonlóan a lefolyt évben is egy a magas kormány által kiküldött járványorvos és Vasvármegye tek. törvényhatóság által e czéla külön díjazott 3 járásbeli kororvos a legnagyobb buzgóágot fejtették ki e szembetegség sikeres leküzdésében, a kik egy szerszmind biztosítottak nyujtanak az iránt, hogy e veszélyes de vidékünkön különben nem a legrosszszabb hajlammal bíró szembetegség mindinkább tért vesztve, jársánk területéről eltűnik.

A járás egészségügyi szemlézetét képezi egy járásorvos, 3 kororvos, 1 sebész, 1 gyógyszerártó önállóan kezelő gyógyszerártó (alajdonos, 1 okleveles gyógyszerészség, 2 okleveles bába; van 42 halottukem, a kik között 3 orvosudor, 39 tisztifőorvos által kepestitet.

A járás 3 kororvosi köre be van töltve, hogy ezekben a közegészségügyi szolgálat kifogástalan, pontos teljesítése elé nem csekély számú akadály gördülnek és sok tekintetben a törvény szabta követelmények csak „pium desiderium”-ként lehetnek eg és föld között, csoda számba nem mehhet, ha tekintettel vagyunk a járás földrajzi viszonyaira és a körökbe beosztott községek nagy számára, levén a muraszombati körben 8), a tókeresztszárban 43 a felsőlendvaiban 41 község egy egy orvos védő szárnyai alá terelve.

A muraszombati járás körkórház 1893 évi betegforgalma a következő volt:

	férfi	nő	összesen
1894 évről maradt	10	7	17
1895. évben felvetetett	163	134	297
Ápoltottak összesen	173	141	314

Ezek közül elbocsátottak:	férfi	nő	összesen
gyógyulva	118	92	210 = 66 87%
javulva	35	35	70 = 23 24%
gyógyulatlansúl	3	3	6 = 2 86%
meghalt	7	6	13 = 4 13%
haldekolva behozott	1	—	1
felvétel után kiment	—	2	2
Összesen fogyoték	167	141	308

Ápplás alatt maradt az 1896. évre	6	3	9
-----------------------------------	---	---	---

Csoportok szerint osztályozva a betegforgalmat, volt:

szemésk	75 = 23 88%
bujakörös	5 = 1 56%
belbeteg	171 = 54 45%
sebész	60 = 19 42%

Az ápolási napok összege 6510; egy betegre 20 73 nap esik.

A vendmunkoltás terén 4 orvos müködött, a kik által beoltottak először 1393, utraoltottak 970, összesen 2363 egyen.

Hullaszemléte teljesítették 8 esetben (1 megfagyott, 1 ónakasztott, 4 vízfelfut, 2 a Mura folyó által kivetett ismeretlen férfi hulláján).

Rendőri boncolás 6 esetben (1 hughyólyag-repedés, 1 hangröcsör, 1 szívhibe, 1 méhprepedés és 2 vízfelulás következtében kimult hulláján).
Törvényeszi boncolás 6 esetben (1 agyonütött, 1 agyonzútotott, 2 mirénymegzés, 1 kutba esés és 1 tudólop folytán kimult hulláján).

Hullaszállítási engedély 3 ízben adatott (2 esetben a járás belterületére, 1 esetben Magyarországból Stájerbe).

Muraszombatt, 1896 január havában.
Dr. CZIPOT ZOLTÁN,
járásorvos.

Az ezredéves kiállításból.

Tárgysorsjáték a kiállításban.

A közel múlt napokban hagyta jóvá Lukács László pénzügyminiszter azt a tervet, hogy az ezredéves kiállítás idejében két ízben nagy társor sorsjátékot rendezzenek a kiállításban. Az első ilyen nagy sorsjáték — hogy ugy mondjuk: országos tombola — húzása 1896. július 15-én lesz, a másodikik később meghatározandó időben. A sorsjátékra egy felmüllő negyven fíleres sorsjegyet adnak ki, s lesz 20 000 nagybórára nagyon értékes nyermény, többnyire művészi kivitelű dísz tárgyak, összesen 160 ezer korona értékben. Nyermények a következők lesznek:

Első nyermény	20 000 kor.	értékben.
Második	10 000	"
Harmadik	6 000	"
10 nyér. 2 200 kor., Össz	20 000 kor.	ért.
10	1 1000	"
25	400 400	"
250	200 200	"
100	2 200	"
500	10 100	"
5000	2 2	"
14000	1-1	"

A nyermény-tárgyakat külön kiküldött bizottság vásárolja össze s a húzás a lottóigazgatóság felügyelete alatt, politikai biztos jelenlétében lesz a kiállítás területén. Az első tizenhárom főnyermény nyertő megválnhatják, hogy a nyermény 20 százalek levonásával készpénzben fizetessék ki nekik.

A színházak a kiállításban

Az ezredéves kiállításnak bizonyára egyik leglátogatottabb czarnoka az önépíték pavillónja lesz, ahol — mint már részletesen megirtuk volt — egymást érik majd a legváltozatosabb és mindig kiválóan érdekes zenei előadások. Körülbelül hetven hangverseny, zene- és dal-előadás van uddig tervben, ugy hogy minden hétre jut majd legalább kettő. Külön színházak azonban nem lesz a kiállításnak; ezt a helyi viszonyok sem engedék meg, de szükség sincsen rá, mert a fővárosi színházak (abban az időben már hét lesz) nem tartanak a folyó évben szünetet, hanem a kiállítás egész ideje alatt mind a hét színházban folytonosan lesznek előadások. Azért azonban a színházak érdekes kiállításba nem fog hiányozni. Szilágyi Lajos operai műszaki tanácsos indítványára ugyanis a kiállítás igazgatósága elhatározta, hogy az unnepek csarnokában a földszinten több nagyobb falkét rendez be, ahol a színházi berendezéseket és folszereléseket mutatják be. Minden egyes falkében egy-egy magyar eredeti szindarab egyik-másik hatóság jelenete lesz látható. A kiállítás, folszerelések, butorok ugyanazok lesznek, amelyeket a színházak használnak, a szereplők pedig életnagyságu viaszbákokkal helyettesítik. Eddigél „Bank ban”, „Hunyadi László” és „A falu rossza” egy-egy jelenetüket utánzását tervezik de bemutatnak még esetleg mindegyik színházból még 1—2 darabot.

Háziallatok a faluban

Hogy a falu köze minél tárkább, eleve-nebb, változatosabb legyen, hogy nemcsak a mozdulatlan alakok töltsek be, az állatvilág képviselőitől is kellett gondoskodni. Sajnos, eleven állat csak kevés lesz, galambok a du-czokban, tyukok, kakasok, csirék, kacsák az udvaron, — ez az egész eleven állatvilág. De azután galamb lesz anyui, mint a Szent-Márk-terén, s bizonyára majd akadnak itt is, akik valósággal sportszerden etetik majd a kiállítás galambjait. Kutya, macska is lesz a házakban, mint a valóságban is mindenhol falun, de persze nem elevenen, mert a legtöbb kutya harap, a macska pedig megszöknék. De azért, a hol a számadó juhász beszámol a rovasokkal, ott lesz mellette hűség kuttyája, az öreg nének pedig, a ki a padkán sűtkérezik, hosszuszőrű czirnosát czirrogatja. Az állótló, az ólat se lehet majd üresen hagyni. Ló, fejsz-tében, nagyszarvu ökrök, hízó stb. lesz bennök. A kitömött állatokat Dr. Lendl Adolf műegyetemi tanár preparálja.

Az idegenek elszállásolása.

A székes főváros ezredéves kiállítási bizottsága az idegeneknek a legfoképen a vidékről feljövő látogatóknak olcsó elszállásolása czéljából a főváros részéről átengedendő helyiségeknek olcsó vendégfogadószert berendezésére nyilvános versenytárgyalást hirdett. Az árjelétet a napokban tartották, s arra három ajánlat érkezett be. A legutáynosabb terv szerint a szobák három osztályzatba lesznek sorozva, teljesen ellátva mindenféle butorral s egyéb kellékekkel, a melyek csak a minőségben lesznek különbözök. Lesz a szobák csoprtjában közös társalgó- és olvasóterem, telefon stb.

Az I. osztályu szobák ára (egy ágygyal) naponkint 70 kor, vendégágy 50 kor.

A II. oszt. szoba ára 60 kor, vendégágy 40 kor.

A III. oszt. szoba ára 50 kor, vendégágy 30 kor. Gyertyáért 10 kor. É-téktárgyak ör-zéséért 10 kor.

Összesen 500 szobát rendeztek be.

A „Muraszombati Takarékpénztár” 1895. évi mérlege.

T. sz.	V a g y o n	Osztrák értékű	
		ft	kr.
1	Pénzkészlet 1895. december 31-én	6967	29
2	Kezelt kölcsön	330788	70
3	Jelzálog „	144459.47	47
4	Váltó „	950.—	268660
5	Hátralékos kamatok	6325	30
6	Leltár	938	30
7	Váltó-óvási díj	3	17
8	Elhelyezett betét és kamatai	17000.—	17878
9	Visszleszámtolási egyenleg	878.44	60
10	Megtérítendő jövedelmi adó	60	96
		777127	78

T. sz.	T e h e r	Osztrák értékű	
		ft	kr.
1	Részvénytőke	30000	—
2	Tartalék-alap és kamatai	29840.—	865.29
3	Különleges tart. alap és kam.	30900—	927.—
4	Betétek és kamatai	635638.94	17269.72
5	Kórh.-alap m. betét és kam.	6334.99	173.77
6	Előre fizetett kamatok	8016	60
7	Fizetendő kamatadó	1923	58
8	Nyeremény	16237	98
		777127	78

843 forintban ezenell megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi január hó 31-ik napján delőlött 10 órakor Órfalu község előjáróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladattak.

Arverezni szándékosok tartoznak az inestlanok becsárának 10°-át vagysis kézzépenzen vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában leírt arfojlyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. az a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt orvndokkötés értékpapírban a kiküldött közbesz. letovni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bányászati bizorságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszeret elismerévyt átzoalkatítani.

Kelt Muraszomban, a tükvi hatóságánál 1895. október hó 29 ik napján.

DR. PRUGBERGER, albró.

MEGHÍVÓ.

a Muraszombati Takarékpénztár rendes évi közgyűlését

1896. évi február hó 2-án délutáni 2 órakor Muraszombatban, az intézet helyiségeben

fogja megtartani,

melyre a társulat részvényesei

tiszteltetvel meghívattak.

Figyelmeltetve, miként a közgyűlésre részvényeiket — illetve meghatalmazást — magukkal hozni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlés tartamára elnök, jegyző és a jegyző-könyv hitelesítésére 2 tag választása.
2. A közgyűlés határozatképességének megállapítása.
3. Az igazgatóság- és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg előterjesztése és az osztalék megállapítása.
4. Az igazgatóság- és a felügyelő-bizottságok 1895. évről adandó végleges felmentése.
5. Az alapszabályok 82. §-a értelmében 6 nagyválasztmányi tag választása.
6. Esetleges indítványok tárgyalása és elintézése.

Muraszombatban, Január 11-én 1896.

Pinter Géza,
igazgató.

Arverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbíróság mint telekvisi hatóság közhírré teszi, hogy Dr Bauer József szombathelyi ügyvéd végrehajlatónak Lendvai Francziska özvlási lakós végrehajlatát szenvedő elleni 37 frt 94 kr. ökövetelés és járulékaí iránti végrehajlati ügyében az árverést, a szombathelyi kir. törvényesség (a muraszombati kir. járásbírószág) területén lévő Órfalu község határában fekvő, az Órfalusi 15. számmal tikben A. 1. 3. 5 - 7. 9 - 12. 15, 16 sorsz. 12. házszám alatt lévett Lendvai József, Lendvai Imre és neje született Horváth Éva, Gombóc Jánosné szül. Lepavai Anna és Horváth Istvánné szül. Lendvai Francziska nevére irt ingatlanokra a végrehajlati törvény 156. §-a alapján

3094
1895

— **Visszatartott adakozás.** Kis Imre alsó ledvai vasuti raktárnak, a részére küldött 2 frt 50 kr. újevi ajándékot azon megjegyzéssel juttatta vissza, hogy azt a városi szegények javára adományozzuk Valóban magunk is azt hisszük, hogy városunk szegényei nemcsak hogy jobban használhatják de talán meg is érdemlik a gemessivai adakozó által visszatartott összeget. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Ascher B. és fia, Muraszombat.

Hogy fenn jelzett 2 forint 50 kr. felvetem ezenel elismerem s azt a városi szegények pénz-tára javára közszónnel nyugtázom.

— **Mutatósgok.** A murapetroczi-bírószéki önk. tüzoltó-egylet 1896. január 19-én Kóhidán, a Sparas-féle vendéglőben saját pénztára javára táncmulatságot rendez. Belépti díj 30 kr., családjegy 50 kr. Kezdeté esti 7 órakor. — A tólmárczi önk. tüzoltó-egylet 1896. január 26-án saját pénztára javára Kováts Ferenc vendéglőjében zárkóról táncvizigalmat rendez. Belépti-díj szemelyenként 30 kr., családjegy 50 kr. Egyenruhás bajtársak a belépti-díj felet fizetik. Kezdeté esti 7 órakor.

— **A muraszombati (városi) anyakönyvi hivatalnál a múlt év utolsó 3 hónapjában 24 születési, 21 halálozási eset és 7 házasság kötés jegyzetelté.**

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) Egyrészt az önépít, másrészt az átlagos rossz üzleti viszonyok következtében, oly pangás állott be, hogy semmennyi forrásom nem volt és ennek következtében az árak is a múlt héti alacsony színvonalon maradtak.

Jegyzékek nyersárutól 100 kilónként Budapesten:
Vörös here . . . 30—40 forint.
Lucserna . . . 34—42 „
Baltacsin . . . 10—10½ „
Baköny . . . 5½—6 „

— **Divatudósítás** az 1896. tavaszi és nyári idényre. Henneberg G. elismert sejtő gyára Zürichben nekünk az alanti divat-tudósítást adja: A tavaszi idényre ismét a Taffet selyem az első helyet foglalja el, ugyint cikós és kezekeztett selyem, további Chines különböző mintáztaiban két, három s többféle színezetben — melyekből Paris és London legnagyobb divatüzletei május héig megrendelését tette — jöle tehát, hogy az ősi idényre is divatul megmaradnak; továbbá a schottisch-szint látszólag elvesztik. Damast kisebb és nagyobb fogantatban, virággal és alakokkal nagyobb megrendelések lettek téve, ugyint Atlas és Taffet, alap fekete fehér és különböző színekben. Diszruhához „Moirée Velours” a mi a legelényeztetett szemnek is feltűnően lebillin-cselő. legújabb szövés, pár éven keresztül a hatalom helyét fogja elfoglalni, annál is inkább, mivel redőzött a bárszönyhöz hasonló fogantat, mi az ismét „Moirée antique”-nél semmiképp nem jöhet elő, mindezek dacára az új Moirée Velour-nál nem magasabb. Merveilleux és Surah szövésű selyemből alig megemlésték meltek a megrendelések; de ellenben a rég elismert nyomatott selyem Foulard elragadó szín és mintázatban megjelent; többnyire Chimi és finom Nankin mintázat, ugyintze kisebb alakok és virágokkal. Az új béls selyem „Moirée moderne” minden színben leve késztve, általában hangadára talál, mivel pótolja az ezéltől szükségeslőn belbelső is; — a Serge Faille v. lősző szövés; utóbbi egészen elcsik, mivel „Moirée moderne” elegendő kemény. Új színek: azaz kiemelendő színek nem jegyezhetünk, mivel egyzintű selyem szövés igen csekély mértékben lett megrendelve; ezekhez a veszályes „Ombree” selyem ismét divatul jó fel, a mi csak egy idény tartamig fog uralkodni.

Vegyes hírek.

A megyéből.

— **A Szombathelyi városi és szombathelyi-vidéki anyakönyvi kerületek egyesítették és 80 frt fizetésű külön anyakönyvezést rendszeresítették az egyesített kerületben.**

— **Horváth Boldizsár,** Szombathely városi községbe tisztelettel hívta össze a napjaink alkalmából.

— **A szentgotthárdi daletyál** h. hó 18-án álarozó hátt rendez.

— **Balogh Gyulát,** vármegyénk kitűnő levéltárosát a Palias nagy lecion szerkesztősege Moson, Tolu, Somogy, Vas és Zala megyék történeti ismertetésének megírásáért bizta meg.

A hazából.

— **Zala-Egerszeg városi képviselőtestülete** január 4-én bucsított el a nyugalmába vonult polgármestertől, Kovács Károlytól; ugyanakkor tisztelettel Botthly Lajos új polgármesterrel.

— **A nagy-kiszácsi oroszok** kerülték költöttek az orvosi díjazásra vonatkozólag.

— **A Balaton tava** egészen befagyott.

— **Alsó-Domborn** Mihály János perlati szolgabírói irnokot választották meg körjegyzővé.

— **Az országgyűlés** h. hó 9-án megkezdte ülését.

— **Az értekezési vizsgálat** tökéletesítését tárgyában a folyó hónapban szaktanácskozmány lesz a bel- és közoktatási-ügyi miniszteriumban.

— **Ferenc Ferdinánd főherceg** a praesentiv trónörökös egészségi állapota egyre súlyosabbba kezd válni. A főherceg jelenleg Egyiptomban időz, de az enyhe éghajlat sem képes visszaadni életerejét.

A nagyvilágból.

— **Háboru Afrikában.** Anglia és a transvaali köztársaság között kitört konfliktus mégis csak háborúra vezet. A felkelti hajórajt tengermegya parancsot kapott, hogy három hűdi hajóval menjen a Delagoa öbölbe.

— **Kuba szigetén** a spanyol csapatok Martinez Campos parancsnoksága alatt a felkelőket a Havana mellett megverték.

— **A keleti zavaragsokban** szünetlés állott be, a zeituni fölkelők készek a meghódításra.

CSARNOK

Az ókszer.

A mindennapi élet ezer apró tárgyának sok apró szokásának külön-külön története van, szoros összefüggés az ember fejlődésének, művelődésének történetével. Amint az ember idők folyamán a művelődés magasabb s magasabb lépcsőjére jutott, fejlődő szellemi élete korszakról-korszakra gondoskodott azoknak az apró tárgyakkal a tökéletesítéséről, melyekre életének különböző körülményei között szüksége volt.

A tökéletesedés mellett azonban mámemű változásnak is alá voltak vetve. A változó életkörülmények az egyes tárgyakkal szokásoknak új jelentőséget adtak szerepelt. Így történt aztán, hogy nagyon sok olyan tárgya, szokása van az embernek, melynek eredeti célja rendkívül távol esik a jelenlétől.

Talán kineveljük azt a híres angol tudóst (Herbert Spencer), ki azt állítja, hogy példán a mai közsztársaságnál szokások kalapemelés nem egyéb, mint a tisztelt kifejezésének az az egyszerűbbé vált régi formája, mely a testnek teljes vagy részben való fedetlen-ségéből állott, s hogy ugyanennek maradványa hölgyemnek az a divatja, hogy a bál teremben kivágtott ruhában, ledetlen karokkal jelennek meg.

Ha napjainkban ellátogatunk az álarcos vagy jelmezcsalókba és elmulatunk az illatos torzumban mozgó tarka képen, nem igen jut eszünkbe honnan foly, hol fakad ennek a szokásnak a forrása. Azt hisszük, hogy a mi elegáns, előkelő finom társadalmunk hozta divatba s nem tudjuk elhinni, hogy az afrikai néger, az amerikai indiai hasonló módon mulat neha, s legkevésbé gondolunk arra, hogy az egyzkere — vallási szertartásban fogant meg a gyökere. Pedig úgy van; azoknak a szellemeknek, kísérteteknek, demonoknak eljésztésére szolgálnak, melyektől neucnak ma elő vad nepek hitvilága rajzik, hanem melyektől az ó-kor múltét nepei is rettegette, s melyektől a szalonok nagy műveltségű lakói is tartanak. Milyen két ellentétes célt ismertet meg! A lettint világot vad embere, a ma elő természetesen állapotban élő ember iszertint akart börtölni, iszertint álarczavál, a mi álarczavál h. o. o., illatos selyem vagy bárszöny álarczavál, az ismeretlenség izgató erejével vonzani akaruk.

Fel leh-tne sorolni sok-sok tárgyat, sok-sok szokást s amulatból-amulatba esenék latva a létre hívó oka az elmentetést s azt a fejlődési menetet, mely a tettő közötti teret betölti. Csak egy tárgyak akarom ez alkalommal fejlődési menetet nyomról-nyomra követni — az ékszerét; azoknak a n-mea vagy nem nemes fémekből, kövekből, készített tárgyakat, melyek az emberi nem legősibb korától a mai napig egyes testrészek vagy ruhadarabok díszítésére, ékítésére szolgálnak, s melyektől a mi korunk oly változatos formával s oly megvezetéstől csinosasággal készít: a gyűrűt törtenetét, melynek sulya a gardagok újját terhel, melyektől egyházfők ujján sáhtattal csokol a hívó, melyetől egygyezűkk maguoknak kit szeretünk, melyek kieserülnek vele, ha az oltár előtt vigtelen szeretünkre eszkűdnék; a nyakláncot, melyen szeretlenek képét hordozzuk amulettként, a karpereczet, mivel hódító dandy pompiznak uton-utflén.

A földkereség minden népe kedvelé csinosítja magát s csinosította magát már a legősibb időkben. Franciaországban (Pári d'ord) midőn rákadtak az ősember néhány tanyahelyére, vörösfesték maradványára, kifurt kagylóhéjakra bukkantak, világos bizonyítékaik annak, hogy testét festette, a lyukas kagylóhéjat valami gyökérszálla fűzve magára aggatta, hogy már az ősember is szeretett csinos lenni. Nagyító, gyöngyöt, korallt, követ aggat magára az afrikai néger, tollal díszíti magát manap is az amerikai indiai.

Az ékszerelőkké szótva legelőször is önként az a kérdés merül fel: „Miert szereti magát az ember ékszerrelk csinosítani?”

Vannak akik azt tartják, hogy az ékszerrelk való csinosításnak oka az embernek szép irat való érzése, szeretele.

De hiszen, hogy mi a szép, azt csak magasabb műveltségű lokon álló ember tudja, a szépből csak magasabb műveltségű lokon álló ember tud gyönyörködni, pedig tényleg a legacsonyabban álló vad embereket is van ékszere. Aztán a legelső vad népél olyan díszítési módot, ékszer találtak a mi minden lehet csak szép nem. Férfi és nő kedve szerint torzítja el magát. Az egyik metszőkérdés szedi ki, másik orrát, fülét, ujjait lyukasztja ki, hogy fűregdarabokkal, érczarkákak, csontokkal, kövekkel dugdoshasson bele. Az ilyen módon furt, vagdalt, felkarikázott vad meg van róla legjobban győződve, hogy polgártársai között a leg-legnyább, legelőkelőbb.

(Folytatása következik.)

Irodalom.

— **„Az Ezeréves Magyarország műveltemi kiállítása”** című Laurencie Gyula igazgató kiadásában megjelenő nagy nemzeti díszmű 3-ik füzeté vétele után mondhatjuk, hogy minden füzet szebbnél szebb dolgokat produkál. A 3-ik füzet nemcsak öszelkötés Magyarországot legszebb várát és gyönyörű tájképet hozza; 40 krajczárért mindenki oly szép vidéket láthat, melyek nagyon sok ember előtt teljesen ismeretlenek és kezeletben mintegy szellemi körülzárt tessz svezve magyar hazánk természeti szépségeit és nemek építkezését, pl. kinek szive nem telne meg büszkeséggel az új parlamenti épület paratlan építészeti remekül láttára. A gyönyörű dalszínház, a városi ligeti nagy közép iudozás virággyával, a háttérben az Ezeréves kiállítás igazgató-sági épületével. Az új állandó híd a városi ligeti tó fölött, a melynek kivételé telnakjaja beüleltére valik a magyar építészetenek. Kiválóan szép az idősleges kiállítások csarnoka, az Ezeréves kiállítás egyik érdekese és nagy fontosságú pavillója. A szingogója bejáratának csodás architektúrája bannalatra ragad. A vadregényes nagy-tarpatki vezetés, a magas Tára látóképe az a Husz-park Poprádon; az örökzöld természet egyik zónésos csodája: az „Ágtelek-lei cseppfolyóbarlang” és a gyönyörű folyóval Zalatna bányaváros látóképek reprodukciói mind a magyar ipar tökéletességét bizonyítják. Szemet és szívet gyönyörködtető a „Zboró várom” és „Sibersvár” romjainak komor, meg meglevő falai. A vasminiszter, a munka megtesztült eszményének Baross Gábornek maurolova láttára a megülődés fog el bennünket. Ig-n érdekese látvány a seregvári kaputorony látóképe, a festői szépségű kézmárki Tökölly várom, a legelső magyar várak egyike. Minden füzet 16 ilyen képét tartalmaz, négy nyelven megjelölt szöveg magyarázattal van ellátva. A mű előfizető, kik mind a 12 füzetet birtokba lennek, és kik mind az egyes füzethez mellékelt szelvények által biztosított utazási és ellátási kedvezményeket a kiállítás látogatóisára nem veszik igénybe, teljesen díjtalanul kapják az Ezeréves orsz. kiállítás nagy színműnyomat puoramaszárny képét, melyet az ismét tájképfestő, Hys-r Arthur készítet el. (Nem előfizetőknak a kép ára 5 frt.) Kapható minden budapesti és vidéki könyvkereskedésben, megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Teréz körút 38. lélelelet. (Károly Vilmos és fia műintézet.)

— **A világnap** című érdekes tartalmu hetilap szerkesztését új évkor Dr. Suklay János kiváló író, kiadást pedig a Patria című irodalmi vállalat (Budapest, Blöi ut, közlekek) vette át. A világnap előfizetési ára bár szentul megannyobbitól alakban jelenik meg, egész évre 6 frt marad.

— **Az Athenaeum képes-irodalmotörténetéből** megjelent a 36-ik (utolsó előtti) füzet olyan gazdag tartalommal s olyan újszerű il-lusztrációval, mely kagylóként fogva nem szűnő értéklődést kelt a nagy vállalat iránt. A mostani füzetben Beüthy Zoltó főszerkesztő befejezi Jókai Mórról s a forradalom utáni regényirodalmáról az előbbi füzetben megkezdett szép értekezését. A 2-ik ezike egészen Madáchnak van szentelve, kinek Emlék Tragediájáról — Alexander Bernát, és az eszes és szellemes filozófiai író sok eredetiséggel olyan tanulmányt ír, mely méltó feltűnést fog kelteni. Ugyaní az i füzetben a forradalom utáni drámaírodalomról rövidbe, öszelgőleg elziket. A füzet utolsó ezikeket: az 1830—1867. évek közé eső műfordításról — Rudó Antal, maga is jolias műfordító írta. A szövegkönyv közt találjuk Jókai svahgyi nyaralójának s egy Beüthyre írt legrabbj levélének mását, mely utóbbi tartalmilag is rendkívül érdekes. A szövegben vannak még Vas Gáborban, Degré Alajos, Beüthy László, P. Sathmáry Károly, Vadnai Károly, Madách László, Szigeti József, Döbly Lajos, Rikóci János, Szabó István arczképei, egy ezimkép s Madách dolgozó-zobója. Kötőn mellékletekkel van a füzethez csatolva Jókai 1843-iki arczképe és Dák Ferencnek egy nagygyűlési, Zichy Antalhoz írott eddig kiadatlan leveles levele. — A hírom év óta folyó nagy vállalatból már csak egy füzet van hátra, melyben még egy ezike s a két kötethez tartozó képgyűjtemény, s az a tárgy-működő csatlakozás az előző füzetek közt érdekes kézirati mellékletekkel.

